ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Сафарзода Мунир Ватан дар мавзуи «Назария ва амалияи андрагогика дар низоми такмили тахассуси кадрҳои педагогӣ дар шароити нави Ҷумҳурии Тоҷикистон», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод гардидааст.

Мубрам ва муҳим будани таҳқиқоти диссертатсионии довталаби дараҷаи илмӣ Сафарзода Мунир Ватан дар он аст, ки мавзуи хеле муҳим – «Назария ва амалияи андрагогика дар низоми такмили тахассуси кадрҳои педагогӣ дар шароити нави Ҷумҳурӣ Тоҷикистон»-ро, ки ислоҳоти соҳаи маориф тақозо дорад ва то ба имрӯз аз ҷониби олимону педагогҳои ҷумҳурӣ ба таври мукаммалу алоҳида таҳқиқи илмӣ-амалии он анҷом дода нашудааст, барои омӯзишу таҳқиқ интихоб ва коркард кардааст. Муҳаққиқ низ қайд кардааст, ки ислоҳоти ҷомеа ва низоми маориф ҳамчун ҷузъи пешбарандаи он, пеш аз ҳама, сифати нави фаъолияти педагогӣ ва тағйир додани шуури шахсонеро, ки ба ислоҳоти маориф нигоҳи тоза доранд, тақозо мекунад ва гузариш аз таълими анъанавӣ ба низоми ба толибилм нигаронидашуда бидуни омӯзгори фаъол ва эҷодкор, ки афзалиятҳои фаъолияти касбӣ ва рушди худро мустақилона муайян карда тавонад, ғайриимкон аст.

Муаллифи диссертатсия масъалаи ба назар гирифтани он ки дар шароити кунунии баланд бардоштани сифати таҳсилот дар муассисаҳои таълимии ҷумҳурӣ, таҳаввул ва рушди соҳаи маориф, илм ва техника, аз ҷумла, дар бахши таҳсилоти калонсолон беш аз пеш аҳамияти бунёдӣ ва амалӣ пайдо мекунад хеле бамаврид қайд кардааст. Вазъи кунунии такмили тахассуси омӯзгорон дар муассисаҳои такмили ихтисоси ҷумҳурӣ тағйирот ва дигаргуниҳои ҷиддиро талаб мекунад. Аз ин хотир, дар низоми такмили ихтисоси омӯзгорон зарурати ворид сохтани навгонӣ пеш омадааст, ки дар ин ҷода аллакай баъзе дигаргуниҳои ба назар намоён дар мақсад, мазмун, усул ва шаклҳои раванди такмили ихтисос ба назар мерасанд.

Муҳаққиқ дар натиҷаи таҳлили таҷрибаи пешқадами такмили ихтисоси кормандони соҳаи маориф, инчунин, таҳқиқоти назариявии соҳаи андрагогика зарурати ба вуҷуд овардани шаклу усулҳои нави таълими калонсолон ва фаъолияти низоми такмили ихтисоси кормандони соҳаи маорифро дар иртибот бо рушди андрагогика нишон дода, роҳу усулҳои нави ҳалли ин масъаларо пешниҳод кардааст.

Дуруст аст, ки дар замони бархӯрди манфиатҳои илмӣ барои донишандӯзии калонсолон вазифаи асосии андрагогика роҳнамоии калонсолон буда, барои рушди ҳамаҷонибаи маърифатӣ-зеҳнии онҳо роҳ мекушояд. Инро ба назар гирифта, муҳаққиқ дар кори худ қайд кардааст, ки андрагогика дар нимаи дуюми асри XX дар соҳаи таълими калонсолон ҳамчун талаботи нави таҳсилот ташаккул ёфт, ҳамчун илми нав шинохта шуд ва айни ҳол асосҳои андрагогӣ ва усулҳои технологии таълими калонсолон дар марҳилаи таҳаввул ва ташаккул қарор дошта, ба тамоми самтҳои соҳаи маориф нақши мусбии худро мегузорад. Маълум аст, ки андрагогика низ ҳамчун илм мақоми ниҳоии худро ҳамчун яке аз илмҳои мустақили таълимӣ ҳанӯз ба пуррагӣ соҳиб нагардидааст ва асосҳои назариявӣ, илмӣ-методологии он натанҳо дар ҷумҳурии мо, балки дар кишварҳои хориҷ низ ҳануз мавриди омӯзиш ва таҳқиқи васеъ қарор наёфтааст. Аз ин хотир, таҳқиқу баррасии ҳамаҷонибаи илмӣ-назариявии масъалаҳои андрагогика аз муҳим ва мубрам будани мавзуи диссертатсияи Сафарзода Мунир Ватан дарак медиҳад. Аз ин нуқтаи назар, месазад, ки таҳқиқоти мавриди баррасӣ қарордоштаро ниҳоят мубрам, саривақтӣ ва мувофиқ ба ниёзҳои таҳсилоти муосир арзёбӣ кунем.

Арзишнокӣ ва навгонии илмии таҳқиқоти муҳаққиқро, ки бо асосҳои назариявӣ, илмӣ ва воқеӣ такя карда, натиҷаи корҳои озмоишӣ, хулосаи бобҳо, хулосаҳои умумӣ ва тавсияҳои методии пешниҳодшударо дар бар мегиранд ба таври зайл арзёбӣ намудан мумкин аст:

- аз ҷониби муҳаққиқ давраҳои рушди таълими андрагогии калонсолон муайян ва сохтори хронологии он таҳия гардидааст;

- муҳаққиқ заминаи назариявӣ бобати ташкили амалии таҳқиқоти илмӣ дар соҳаи таҳсилоти ғайрирасмӣ ва андрагогикаро муайян кардааст;

- механизми омода кардани ҳайати кории илмӣ ва таълимӣ дар низоми такмили ихтисос ва азнавтайёркунии ҳайати педагогӣ коркард карда шудааст;

- амсилаҳои фаъолияти дастурдиҳандаи андрагог асоснок карда шуда, малакаҳои асосӣ, дониш, сифат, салоҳиятнокии педагогии ӯ муайян карда шудааст, ки ин усули фаъолияти андрагог аз салоҳияти анъанавии омӯзгор-педагог фарқ мекунад;

- дар асоси ғояҳои бунёдӣ (назариявӣ) ва хулосаҳое, ки дар шакли таҷриба санҷида шудаанд, аз ҷониби муаллиф монография, дастурҳои таълимӣ-методӣ, барномаҳои курсҳои такмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф, мақола ва фишурдаҳои илмӣ таҳия гардидаанд;

- методология, назария ва самтҳое, ки нақши таҳсилоти ғайрирасмиро дар низоми такмили ихтисос тавсиф мекунанд, муайян карда шудаанд;

- дар асоси таҳқиқоти илмии ватанӣ ва хориҷӣ консепсияҳои назариявии фазои консептуалии таълими ғайрирасмии кадрҳои педагогӣ мураттаб карда шудааст.

Аҳамияти амалии натиҷаҳои таҳқиқот, тавсияҳои методӣ, роҳу усулҳо ва технологияи коркарду санҷидашудаи аз тарафи муаллиф пешниҳодгардида бояд мавриди таваҷҷуҳи мутахассисони соҳаи педагогика, психология ва методикаи таълими Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор гирифта, ҳангоми коркарди ҷанбаҳои методии баланд бардоштани самаранокии дарсҳо ва сифати дониши иштирокчиёни курсҳои такмили ихтисоси омӯзгорон мавриди истифода қарор гиранд.

Хулоса, довталаб ба мақсадҳои таҳқиқот ноил шуда, вазифаҳои дар назди таҳқиқоти диссертатсионӣ гузоштаро ҳаллу фасл кардааст. Автореферати муаллиф муҳтавои мухтасари диссертатсияро ифода карда, ба талабот ҷавобгӯ аст. Мақолаҳои дар нашрияҳои тақризшаванда чопнамудаи муаллифи рисола мазмуни таҳқиқотро пурра инъикос мекунанд.

Диссертатсияи Сафарзода Мунир Ватан дар мавзуи «Назария ва амалияи андрагогика дар низоми такмили тахассуси кадрҳои педагогӣ дар шароити нави Ҷумҳурии Тоҷикистон», ба талабот КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267) ва Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯйи ихтисос, номзади илм ва доктори илм, авторефератҳо ва мақолаҳои илмии чопшуда доир ба мавзуи диссертатсия ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01- Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот мебошад.

Директори китобхонаи
Миллии Тоҷикистон доктори
илмҳои педагогӣ, профессор Файзализода Ҷ.Х.

21.02.2024

Маълумот барои тамос: 734025, ш. Душанбе, хиёбони Исмоили Сомонӣ, кучаи Теҳрон 5 Телефон: (37) 221-89-56, 221-05-94: (37) 221-02-35, Почтаи электронӣ: info@kmt.tj

«Имзои Файзализода Ҷумахон Холро тасдиқ мекунам»

Сардори раёсати кадрҳо
ва корҳои махсус Иломов А.Х.